

## Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1968

22 OCTOBRE 1968

### PROPOSITION DE LOI

sur la réparation des dommages résultant de lésions corporelles dans les accidents de roulage provoqués par le gibier.

### DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En raison de l'intensification de la circulation routière, les accidents de roulage causés par le gibier sont de plus en plus nombreux et de plus en plus graves.

Chaque année, de nombreux accidents mortels sont signalés sur les grand'routes et entraînent pour les familles des conséquences irréparables par l'absence d'indemnisation.

En effet, selon notre législation, le gibier vivant à l'état sauvage, est considéré comme une *res nullius*; il n'appartient à personne et erre librement tant qu'il n'est pas capturé,

Lorsqu'un accident de roulage est causé par du gibier en liberté, il ne peut donc être question de faire application de l'article 1385 du Code Civil établissant la responsabilité du chef des animaux confiés à la garde du propriétaire ou de celui qui s'en sert effectivement.

Le seul obstacle qui s'oppose à l'attribution d'une responsabilité en matière d'accident de roulage causé par le gibier, est le fait de ne pouvoir attribuer ce gibier à une personne déterminée.

La loi du 14 juillet 1961 (*Moniteur belge* du 28 juillet 1961, page 6021) assure la réparation des dégâts causés aux champs, fruits et récoltes par le grand gibier, sur base de l'article 1385 du Code Civil, créant une présomption de faute *[uris et de jure]*.

En France, au cours de sa séance du 17 juillet 1962, l'Assemblée Nationale a voté un projet de loi créant un syndicat départemental des chasseurs en forêt, chargé de l'indemnisation des cultivateurs.

Si les dégâts matériels sont indemnisés, a fortiori, convient-il d'assurer la réparation des lésions corporelles résultant d'accidents de roulage provoqués par le gibier, sans distinction entre petit et grand gibier,

La présente proposition vise à combler cette lacune: en constituant une responsabilité collective et générale à charge

## Kamer van Volksvertegenwoordigen

BUITENGEWONE ZITTING 1968

22 OKTOBER 1968

### WETSVOORSTEL

betreffende de vergoeding van de schade in verband met lichamelijke letsels die *zijn* opgelopen bij door wild veroorzaakte verkeersongevallen,

### TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Ingevolge het drukker wordende weqverkeer zijn de door wild veroorzaakte verkeersongevallen steeds talrijker en steeds ernstiger.

Elk jaar doen zich op de grote wegen talrijke dodelijke ongevallen voor, die voor de families onherstelbare gevolgen hebben, omdat de schade niet wordt vergoed.

In onze wetgeving wordt het in vrijheid levende wild immers beschouwd als een *res nullius*: het behoort niemand toe en zwerft in vrijheid zolang het niet gevangen wordt.

Als een verkeersongeval veroorzaakt wordt door vrij rondlopend wild, kan er geen sprake zijn van toepassing van artikel 1385 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij de aansprakelijkheid wordt bepaald voor dieren die onder bewaring stonden van de eigenaar of van degene die er zich werke lijk van bedient.

Het enige wat het aansprakelijk stellen bij een door wild veroorzaakt verkeersongeval verhindert, is de onmogelijkheid om te bepalen aan wie dat wild toebehoort.

De wet van 14 juli 1961 (*Belqisch Staatsblad* van 28 juli 1961, blz. 6021) voorziet - op grond van artikel 1385 van het Burgerlijk Wetboek dat een vermoeden van schuld *juris et de jure* doet ontstaan - in het herstel van de door grof wild aan de velden en oogsten toegebrachte schade.

In Frankrijk heeft de Assemblée Nationale in vergadering van 17 juli 1962 een wetsontwerp aangenomen waarbij een departementale vereniging van jagers op grof wild wordt opgericht, die als taak heeft de landbouwers te vergoeden.

Indien de materiële schade wordt verqoed, dan moet men a *fortiori*, de vergoeding waarborgen van de lichamelijke schade die voorkomt van verkeersongelukken welke worden veroorz aakt door wild - zonder onderscheid te maken tussen groot en klein wild.

Het onderhavig voorstel heeft tot doel daarin te voorzien door de eigenaars van bossen en de houders van

des propriétaires des forêts et des titulaires des droits de chasse; se basant sur l'idée d'une propriété collective du gibier, elle impute la responsabilité des actes de ce dernier aux propriétaires des forêts et titulaires des droits de chasse.

La responsabilité complexe de l'article 1385 du Code Civil est en quelque sorte attribuée à la collectivité et continue à reposer sur une présomption *juris et de jure* de faute, à savoir défaut de vigilance et de garde, omission de prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer la sécurité d'autrui, etc.

Selon les principes de l'article 1385 du Code Civil, le préjudice jouira d'une présomption *juris et de jure* susceptible seulement d'être détruite par la preuve de la faute d'un tiers, d'un cas foruit ou d'un cas de force majeure.

La victime devra cependant fournir la preuve des faits suivants:

- 1° l'existence d'un dommage corporel;
- 2° le fait que le dommage a été causé par du gibier;
- 3° l'existence d'un accident de roulage sur une voirie publique de l'Etat, des provinces et des communes.

Dès que la preuve est fournie, la présomption *juris et de jure* s'applique automatiquement.

La faute de la victime peut évidemment entraîner un partage ou une exonération de responsabilité dans le chef des débiteurs de cette responsabilité.

L'indemnisation se fera par analogie avec les accidents de roulage causés par des véhicules non identifiés ou non couverts par une assurance conforme aux dispositions de la loi du 1<sup>er</sup> juillet 1956.

L'article 16 de la loi du 1<sup>er</sup> juillet 1956 est ainsi libellé:

« Les personnes lésées par l'usage d'un véhicule automobile lorsque le véhicule n'est pas identifié ou lorsque la responsabilité civile à laquelle il donne lieu n'est pas couverte par une assurance conforme aux dispositions de la présente loi, peuvent faire valoir à l'égard du Fonds commun visé au § 1<sup>er</sup> de l'article précédent, pour la réparation de leurs dommages corporels, un droit à indemnisation dont les conditions d'octroi et l'étendue sont déterminées par le Roi. »

Le principe de la proposition de loi est de confier au même fonds commun de garantie créé par la loi du 1<sup>er</sup> juillet 1956 la réparation des dommages résultant de lésions corporelles, causées par le gibier, responsable d'accident de roulage.

L'alimentation complémentaire de ce fonds commun sera assurée par une taxe prélevée sur les permis de port d'armes de chasse et les contrats d'assurances en responsabilité civile des chasseurs et conducteurs de véhicules automobiles.

Comme dans la loi du 1<sup>er</sup> juillet 1956, le droit de l'indemnisation et les conditions d'octroi sont déterminés par arrêté royal.

Il en est de même du taux de la taxe à imposer sur les permis de port d'armes de chasse et les contrats d'assurances.

jachtrechten collectief en algerneen aansprakelijk te stellen: op grond van het beginsel van de collectieve eigendom van het wild, stelt het de eigenaars van bossen en de houders van jachtrechten aansprakelijk voor de handelingen van het wild.

De in artikel 1385 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde complexe aansprakelijkheid wordt in het onderhavige voorstel in zekere zin uitgebreid tot de gemeenschap, en ook hier berust ze op een vermoeden van schuld *juris et de jure*, namelijk het verzuim inzake waakzaamheid en toezicht, het verzuim alle nodige maatregelen voor de veiligheid van anderen te nemen enz.

Volgens de beginselen van artikel 1385 van het Burgerlijk Wetboek zal voor de schade het vermoeden *juris et de jure* gelden, dat slechts tenietgedaan kan worden door het bewijs dat een derde schuld heeft of dat er toeval dan wel overmacht in het spel is.

Het slachtoffer zal nochtans het bewijs moeten leveren dat:

- 1<sup>er</sup> lichamelijke schade aanwezig is;
- 2<sup>o</sup> de schade door wild veroorzaakt is;
- 3<sup>o</sup> een verkeersongeval op een aan de Staat, de provincies of de gemeenten toebehorende weg is gebeurd.

Zodra het bewijs geleverd is, is het vermoeden *juris et de jure* automatisch van toepassing.

De schuld van het slachtoffer kan natuurlijk voor de aansprakelijk gestelde personen een gedeeltelijke aansprakelijkheid of ontheffing van de aansprakelijkheid tot gevolg hebben.

De vergoeding zal worden vastgesteld naar analogie van de verkeersongevallen die worden veroorzaakt door niet-geïdentificeerde voertuigen of voertuigen welke niet zijn gedekt door een verzekering die overeenkomt met de bepalingen van de wet van 1 juli 1956,

Artikel 16 van de wet van 1 juli 1956 luidt als volgt:

« Wanneer het motorrijtuig niet geïdentificeerd is of de burgerrechtelijke aansprakelijkheid met betrekking tot het rijtuig niet gedekt is door een verzekering overeenkomstig de bepalingen van deze wet, kunnen de personen, beraaddeeld door het gebruik van dit rijtuig, tegenover het in § 1 van het vorige artikel bedoeld gemeenschappelijk waarborgfonds, voor de vergoeding van hun lichamelijke schade, een recht op schadeloosstelling doen gelden, waarvan de Koning de toekenningsvoorwaarden en de omvang bepaalt, »

Het wetsvoorstel gaat uit van het beginsel dat hetzelfde, door de wet van 1 juli 1956 ingestelde gemeenschappelijk waarborgfonds moet worden belast met het herstel van de schade voortvloeiende uit lichamelijke letsels die zijn opgelopen bij een door wild veroorzaakt verkeersongeval.

In de aanvullende stijving van dit gemeenschappelijk fonds zal worden voorzien door een heffing op de machtigingen om een jachtwapen te dragen en op de verzekeringscontracten tot dekking van de burgerlijke verantwoordelijkheid van de jagers en van de autobestuurders.

Zoals in de wet van 1 juli 1956 worden het recht op vergoeding evenals de toekenningsvoorwaarden bij koninklijk besluit bepaald.

Dit geldt eveneens voor het bedrag van de heffing op de machtigingen om een jachtwapen te dragen en op de verzekeringscontracten.

## PROPOSITION DE LOI

## Article unique.

Un article '16bis est inséré dans la loi du 1<sup>er</sup> juillet 1956 relative à l'assurance: obligatoire de la responsabilité civile en matière de véhicules automoteurs:

« Le Fonds commun de garantie institué par la présente loi couvrira la réparation des dommages résultant des lésions corporelles de toutes victimes d'un accident de roulage sur la voie publique par le fait du gibier.

Les conditions et l'étendue de l'indemnisation seront déterminées par le Roi. Les normes de responsabilité sont interprétées conformément à l'article 1385 du Code Civil.

Le Roi déterminera le montant et les modalités de la contribution au Fonds commun de garantie et fixera le taux de la taxe complémentaire, sur les permis de port d'armes de chasse, les contrats d'assurances en responsabilité civile des chasseurs et conducteurs de véhicules automobiles. »

19 septembre 1968.

## WETSVOORSTEL

## Enig artikel.

In de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen wordt een artikel 16bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

« Het bij deze wet ingestelde gemeenschappelijk waarborgfonds dekt het herstel van de schade die het gevolg is van de lichamelijke letsels, opgelopen door al wie het slachtoffer werd van een op de openbare weg door wild veroorzaakt verkeersongeval,

De voorwaarden en de omvang van de vergoeding worden bepaald door de Koning. De normen inzake aansprakelijkheid worden geïnterpreteerd overeenkomstig artikel 1385 van het Burgerlijk Wetboek.

De Koning bepaalt het bedrag en de modaliteiten van de bijdrage in het gemeenschappelijk waarborgfonds en stelt het bedrag vast van de aanvulende heffing op de machtigingen tot het dragen van een jachtwapen en op de verzekeringscontracten tot dekking van de burgerlijke aansprakelijkheid van de jagers en van de autobestuurders. »

19 september 1968.

J. MICHEL.  
E. CHARPENTIER, ,  
Ch. NOTHOMB.